

Dorpsstraat 7
2712 AB Zoetermeer

Port betaald
Zoetermeer

't Seghen Waert

Verenigingsblad van het Historisch Genootschap

Oud Soetermeer

14e jaargang, nr 3

juni 1995

' T S E G H E N W A E R T

Verenigingsblad van het
Historisch Genootschap Oud Soetermeer

14e jaargang, nummer 3

juni 1995

-
- Voorzitter: R.Grootveld, Glanswit 33; tel.611720
Secretaris: H.J.M.Windmeijer, Herikerberg 86; tel.211119
Penningmeester: J.E.Bogaers, Pitrusvaart 39; tel.314352
- Contributie (f 25,00) storten op : Postbanknummer 3426901 ten name van Historisch Genootschap Oud Soetermeer
- Ledenadministratie: A.van Noort, Mauritsstraat 8; tel.163559
- Public Relations: A.A.Collenteur, Wolfertstraat 19; tel.311835
- Redactie: C.J.Moerman-v.Voorst, Dublinstr.253; tel.521488
A.van Noort, Mauritsstraat 8; tel.163559
A.A.Collenteur, schakel tussen bestuur en redactie
- Contactpersonen
- Archeol.werkgroep (A.W.Z.): P.van Domburg, Voorweg 162; tel.517058
 - Genealogie en Heraldiek (G.W.Z.): M.Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarssloot 35; tel.316552
 - Sprekend Verleden (I.W.Z.): E.W.van den Burg, Fred.Hendriklaan 32; tel.164858
 - Archief: J.M.C.Huisman-Aaftink, Bernhardstraat 2; tel.163179
- Historisch Museum 't Oude Huis:
- Conservator: Dorpsstraat 7, 2712 AB; tel.164735
Jouetta van der Ploeg; aanwezig maandag t/m donderdag van 9 tot 16 uur woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag van 13 tot 16 uur
 - Openingstijden museum:

INHOUD

2	Ledenbestand
2	Kopij inleveren uiterlijk 5 augustus a.s.
3	Activiteitenkalender
4	Nieuwe aanwinsten, bedankt !
5	Samen onder één dak
7	Tentoonstellingsprogramma museum
7	Veiling ten bate van Bangladesh
8	Bijeenkomsten werkgroep genealogie
9	Genealogisch onderzoek bij de Mormonen
10	Geneal. werkzaamheden in het gemeentearchief
11	Prijsvraag voor jongeren
12	De hoorn des overvloeds (archeol.werkgroep)
16	Opgraving Reguliersdam (archeol.werkgroep)
18	In gesprek met Jan Clement
23	Hoeve Meerzigt
28	9 September Open Monumentendag

Naast de adverteerders elders in dit blad maken ook de volgende bedrijven met hun financiële steun de uitgave van dit blad mogelijk:

Van As Makelaardij, Eerste Stationsstraat 61; tel. 079-164445

Bouwmarkt De Bouwhof, Bleiswijkseweg 1; tel. 079-310700

Cammeraat IJzerwaren, Eerste Stationsstraat 48; tel. 079-163731

Cammeraat Zuivelhandel, Dorpsstraat 119; tel. 079-164796

Carrosseriebedrijf Lamboo b.v., Fokkerstraat 9; tel. 079-316400

Henneken Radio en TV, Den Hoorn 7; tel. 079-163297

Nieboer Gemako Van der Spek Makelaars, Dorpsstraat 50; tel. 079-167771

Van Oosterom Schoen en Mode, Dorpsstraat 107; tel. 079-163029

Roos Kantoorboekhandel, Dorpsstraat 155; tel. 079-163580

Rooskleurig, Dorpsstraat 165; tel. 079-166009

Rové Verlichting, Dorpsstraat 198; tel. 079-166488

Schoenen Van Veen, Dorpsstraat 83; tel. 079-163165

Taxibedrijf Van der Slik, Kerkenbos 1-9; tel. 079-515151

Verlaan Verfspecialzaak, Vlamingstraat 5; tel. 079-163476

Van Waay Damesmode, Dorpsstraat 89-91; tel. 079-163167

Van Waay Herenmode, Dorpsstraat 163 a/b; tel. 079-163910

LEDENBESTAND

Sinds het verschijnen van het aprilnummer hebben we weer negentien nieuwe leden mogen verwelkomen. Hun namen treft u hieronder aan. Rekening houdend met een paar 'bedankjes' telt onze vereniging, bijgewerkt t/m 27 mei, **994 leden**. Misschien is het 1.000-ste lid al geboekt als u dit leest !

Nieuwe leden:

S. Abspoel, Noordwaarts 95
G. van Dorp, Westplantsoen 125, Delft
H. v.d. Ende, Jan Stuyversdreef 2, Delwijnen
M.A. van der Gaag, Geelgroenlaan 57
Y. de Haan, Wolfertstraat 18
R.R. van Hek, Goudenregenzoom 146
W.L. Hendriks, Gershwinrode 24
J. Karens, Voorweg 36e, Hazerswoude
Mw J. Meijer-Sentel, Molenkade 3a, Leimuiden
H.W.G. van Nieuwkerk, Elzenlaan 24, Woerden
Mw H.R. Oosterop-van Leussen, Kennemerland 8
N. van Reeuwijk, Vogeltuinen 38, Den Haag
T.M. Ripmeester, Geuzenpad 18
J. Sonneveld, Zegwaartseweg 64
J.J. van der Tol, Leiwater 93
Mw G. van der Voort, Barentszrede 11
B. van der Wee, Du Meelaan 548
A.J. Weening, Agaat 107
T.D.P. Weening, Berglaan 20

A. van Noort

KOPIJ voor het volgende nummer s.v.p. **uiterlijk 5 augustus**
a.s. inleveren : Dublinstraat 253, 2713 HT ZOETERMEER

ACTIVITEITENKALENDER

- za 17 juni : Excursie vesting Hoek van Holland en bezoek aan de tentoonstelling 'Historische tuin' in het Westlands Streek- en Tuinbouwmuseum te Honselersdijk. *Zie toelichting.*
- za 9 september : Open Monumentendag van 10-16 uur; het HGOS is met een kraam aanwezig in de Dorpsstraat.
- za 16 september : Deelname aan Kerkepadroute Haarlem.
Zie toelichting.
- di 26 september : Lezing door Drs. J.J. Oudenaarden over het tijdvak tussen de eerste en de tweede wereldoorlog ; De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.
- wo 11 oktober : Lezing met dia's over de geschiedenis van de wijk Rokkeveen ; de lokatie wordt later bekendge maakt.
- di 24 oktober : Presentatie Archeologische Werkgroep Zoetermeer;
Het Centrum, Frans Halsstraat 1, 20.00 uur.
- wo 8 november : Dia's van oud en nieuw Zoetermeer ;
De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.
- do 30 november : Najaarsledenvergadering met o.a. begroting-1996 ;
De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.

Toelichting :

- Excursie 17 juni. Er zijn nog plaatsen beschikbaar. Graag spoedig aanmelden bij mevrouw S. Brandhorst-Sonneveld (tel. 517047) of dhr C.A.L. van Wieringen (tel. 163764). Bijzonderheden betreffende de excursie staan uitvoerig vermeld in het vorige nummer van dit blad. De

touringcar vertrekt om 11.30 uur van de Marijkestraat/hoek Oranjelaan. Voorzover u nog niet heeft betaald, verzoeken wij u een bedrag ad f 27,50 per persoon over te schrijven op Postbanknummer 4788145 ten name van 'Historisch Genootschap Oud Soetermeer' te Zoetermeer, onder vermelding van 'Excursie 17 juni'. Desnoods kunt u ook in de bus betalen.

- Kerkepadroute Haarlem 16 september. In Haarlem zijn de volgende kerken open voor bezichtiging : Lutherse Kerk, Nieuwe Kerk, Waalse Kerk, Sint Bavo en de Nieuwe Groenmarktkerk.

De touringcar vertrekt om 9.00 uur van de Marijkestraat/hoek Oranjelaan.

De kosten bedragen f 25,00 per persoon (inclusief vervoer en één kop koffie of thee).

Aanmeldingen bij mevrouw S. Brandhorst-Sonneveld (tel. 517047) of de heer C.A.L. van Wieringen (tel. 163764).

Betalingen graag op Postbankrekening nummer 4788145 ten name van 'Historisch Genootschap Oud Soetermeer' te Zoetermeer, onder vermelding van 'Kerkepadroute'.

NIEUWE AANWINSTEN , BEDANKT !

In het afgelopen half jaar waren de volgende mensen zo vriendelijk om foto's en ander materiaal aan Oud Soetermeer af te staan:

A. Hogeveen, Zoetermeer: 10 foto's van het gebied rondom de latere Weteringdreef uit 1980

H. Klos, Zoetermeer: papieren m.b.t. de zuivelfabriek Zelandia

Mw. M. Moers-de Vree, Zoetermeer: 15 foto's van de fotograaf J. de Jong

Mw. M. de Wit-Veerman, Zoetermeer: foto van de Chr. boeren- en tuindersbond, omstreeks 1952

C. Fischer, Zoetermeer: 10 foto's van de RK toneelclub, padvinders en Lof in de open lucht, jaren vijftig

Mw. M. Bos, Driebergen: 10 foto's van diverse onderwerpen uit het begin van deze eeuw

P. van Herwijnen, Hoogeveen: 20 foto's m.b.t. de tweede wereldoorlog en de bevrijding

Mw. I. Begemann-Scheer, Zoetermeer: een luchtfoto en een foto van de polders rond Zoetermeer, jaren zestig

A.C. Switzar, Zoetermeer: een foto van H. Bierman, overleden 1962

Mw. A. de Kooter, Zoetermeer: 6 foto's uit 1917-1931, o.a. van de Kleinveefokvereniging Door Veredeling Verbetering, afkomstig van de fam. Van der Haak

Mw. C. Havenaar, Gouda: archief en foto's afkomstig van de RK Ontwikkelingsclub (Sprekersclub), jaren vijftig/zeventig

A. Jongerius, Zoetermeer: 3 foto's van Stationsstraat 110

J.G. Hooftman, Waddinxveen: kopie van een jubileumbrochure van Citosa

P. Bernauer, Zoetermeer: de complete 15 delen tellende "Algemene Geschiedenis der Nederlanden"

K.L. van der Zwan, Zoetermeer: een foto van de Vlamingstraat uit 1931

Mw. R. van Doornen, Voorburg: foto's en documentatie m.b.t. de tweede wereldoorlog en de bevrijding

Fam. Scheer-Brinkers, Wassenaar: foto christelijke school 1911, foto ouden van dagen omstreeks 1925, een ansichtkaart op glas en vele foto's ter reproductie.

Mede dankzij al deze gulle gevers werd de collectie van het Historisch Genootschap weer aanzienlijk uitgebreid. Hartelijk bedankt! En... doet goed voorbeeld goed volgen? Graag!

Ronald Grootveld

NIEUW HISTORISCH BOEKJE VERSCHENEN

Onlangs verscheen *SAMEN ONDER EEN DAK*, een fraai vormgegeven geschiedenis van de Adventskerkgemeente in Zoetermeer. Dit in samenwerking met het Historisch Genootschap uitgegeven geschiedwerkje beschrijft de historie van de Vereniging van vrijzinnige hervormden in Zoetermeer en van haar kerkgebouw, de Adventskerk aan de Julianalaan. De VVH werd opgericht in 1914 en vierde dus vorig jaar haar 80-jarig jubileum. Het feit, dat de VVH sinds 1970 een samenwerkingsverband heeft met de remonstranten en de doopsgezinden, gaf aanleiding tot een speurtocht naar de geschiedenis van de eerste Remonstrantse gemeente in

Zoetermeer. Deze kerkgemeente ontstond in de 17e eeuw en werd opgeheven in 1866. Het kerkje stond in de Dorpsstraat ter hoogte van Drogisterij Rodenburg. De groei, bloei en het latere verval van de gemeente is eveneens in "Samen onder één dak" beschreven. In een afzonderlijk hoofdstuk is aandacht besteed aan de kerkelijke gebouwen. De pastorie was bijvoorbeeld ooit een onderdeel van het Huis te Palenstein. Het boek (72 blz, ruim geïllustreerd) is voor f 15,- te koop bij de boekhandels in de Dorpsstraat en in het museum.

Dorpsstraat 1731.

Geheel rechts : Huis te Palenstein ; daarnaast : remonstrantse pastorie

MUSEUMNIEUWS

TENTOONSTELLINGSPROGRAMMA

- 18 maart t/m 25 juni : Vrijheid Verworven ,
expositie over oorlog en verzet in Zoetermeer
- 1 juli t/m 30 sep.: Leeuwen en clowns ,
tentoonstelling over twee eeuwen circus in
Nederland
- 9 september : Uitreiking boekje Historische Reeks
- 4 oktober : Veiling ten behoeve van Bangladesh, in samen-
werking met Soroptimisten-club Zoetermeer e.o.
Zie 'Veiling ten bate van Bangladesh'.
- 7 okt. t/m 29 okt.: Terra expositie ,
werk van Zoetermeerse beeldende kunstenaars
- 3 nov. t/m 12 nov.: Het Afrikaanse Leven in Brons ,
verkoopexpositie Afrikaanse bronssculpturen

VEILING TEN BATE VAN BANGLADESH

Momenteel is het museum -in samenwerking met de Soroptimist International Club Zoetermeer en omstreken- druk doende een antiek en curiosa veiling te organiseren. Deze veiling zal op woensdagavond 4 oktober in Museum 't Oude Huis aan de Dorpsstraat 7 in Zoetermeer plaatsvinden. Van de opbrengst komt 40 % ten goede aan de Bashati-stichting voor Bangladesh.

Een Soroptimisten-club is een service-club van werkende vrouwen, te vergelijken met een Rotary-club. De Bashati-stichting werkt aan de ver-

betering van de leef- en woonomstandigheden van de armste bevolkingsgroepen in Bangladesh. De stichting ontwikkelt en steunt -in nauwe samenwerking met Bengaalse partners- kleinschalige projecten op het gebied van huisvesting, gezondheid, onderwijs, voeding en kleding. De middels de veiling verkregen fondsen worden aangewend om jonge vrouwen een kans te geven een vervolgopleiding voor Paramedics te gaan doen. Deze opleiding duurt twee jaar. Het hiermee gemoeide bedrag is f 1500,00 per studente. Na de opleiding zijn de vrouwen verplicht vijf jaar in Bengaalse dorpen hun vak uit te oefenen.

Verzoek : Indien u nog antiek of curiosa op zolder heeft staan en deze ten behoeve van de veiling af zou willen staan (van de opbrengst krijgt u 60 %), dan zijn wij u zeer dankbaar. Hoe meer er geveild kan worden, des te hoger is de opbrengst voor bovenstaand doel. Echter, de Soroptimistclub en een erkende taxateur behouden zich het recht voor een selectie uit het aangeboden te maken. Voorwerpen, die het kwaliteitscriterium niet halen, worden enkele dagen voor de veiling terugbezorgd. Wilt u voorwerpen afstaan, dan kunt u van maandag t/m donderdag tussen 9.00 uur en 16.00 uur bellen (164735) naar museum 't Oude Huis en vragen naar Jouetta van der Ploeg, behalve in de periode van 9 juli t/m 9 augustus.

Als resultaat van deze actie kan het medisch peil in het betreffende land worden verbeterd.

GENEALOGIE EN HERALDIEK

Voor 1995 ziet het schema er als volgt uit:

INLOOPAVONDEN: Elke 1e maandagavond van de maand met uitzondering van 5 juni (2e pinksterdag) en de maanden juli en augustus.

VERGADERAVONDEN: 26 juni; 11 september en 11 december.

LEESAVONDEN: Elke 3e maandagavond van de maand behalve avonden waarop een vergaderavond gepland is en in de maanden juli en augustus.

WERK/STUDIEAVONDEN: Alle overige maandagen, uitgezonderd 2e kerstdag.

Alle avonden zijn op de maandagavond en beginnen om 20.00 uur in 't Oude Huis, Dorpsstraat 7.

Nadere inlichtingen:

Marjolijne Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarsslot 35, 2724 AR Zoetermeer.
tel. 079-31.65.52.

VRAAG EN ANTWOORD

Vragen en antwoorden voor deze rubriek kunt U zenden aan de Genealogische Werkgroep Zoetermeer, Dorpsstraat 7, 2712 AB Zoetermeer, onder vermelding van 'Vraag en Antwoord'.

ANTWOORDEN

95/3 VAN WIERINGEN

Via een BBS kwamen verschillende reacties op deze oproep. Zij zijn inmiddels "in behandeling" bij de heer Van Wieringen. Verdere gegevens blijven altijd welkom.

VRAAG

95/4 VOGELAIR/VOGELAER

Wie heeft er informatie over Melt Huijbrechtsz Vogelair en Adriaen Huijbertsz Vogelair die in 1623 met hun gezinnen wonen aan de Brouckwech te Zoetermeer? Eveneens in 1623 woont op 't Naeste Wechgen de weduwe van Hubert de Vogelaar, Magdalena Sijmonsdr. Daar woont tevens Neeltgen Lenaetsdr, weduwe van Jasper Huijbertsz Vogelair met haar drie dochters en zoon.

Vraag: Zijn Melt, Adriaen en Jasper broers, en is Magdalena Sijmonsdr hun moeder? Zijn deze mensen verwant aan de redelijk uitgebreide familie Vogelaar die vanaf de 17e eeuw voorkomt in de omgeving van Stad a/h Haringvliet en Puttershoek?

G.W.Z.

GENEALOGISCH ONDERZOEK BIJ DE MORMONEN.

Op 20 mei 1994 heeft de Church of Jesus Christ of the Latter Day Saints zijn centrum in Zoetermeer officieel geopend.

Dit gebeurde met een open dag in het "Kruispunt". Men kon hier o.a. kennis maken met de genealogische afdeling van de Mormonen. Het ligt in de bedoeling dat ongeveer vanaf september hier een genealogisch bureau geves-

tigd wordt. Nu is er nog een beperkt aantal gegevens voorhanden (in ieder geval niet de microfiches; die zijn in te zien bij onze werkgroep). Eén en ander hangt af van "vrijwilligers", die beschikbaar zijn om dit bureau te bemanen. Wil men voor die tijd informatie hebben over de gegevens, programma's etc. dan wordt men verzocht contact op te nemen met dhr. Van Eeden. Telefoonnummers, tijden en andere gegevens waren nog niet voorhanden. Zodra die bekend zijn, zullen zij in de media en aan ons bekendgemaakt worden.

Marjolijne Vijverberg

WAT DOET DE GENEALOGISCHE WERKGROEP IN HET GEMEENTEARCHIEF VAN ZOETERMEER ?

In het voorjaar van 1994 gelukte het de gemeentearchivaris van Zoetermeer, de heer J. Rijnsburger, om een groot aantal archiefdelen uit het Algemeen Rijksarchief in Den Haag naar Zoetermeer te halen. Het was zijn bedoeling dit archief, waaronder de notariële en rechterlijke archieven van 'Soetermeer en Zegwaert' toegankelijk te maken voor geïnteresseerden. In overleg met de voorzitter van het HGOS en het bestuur van de GWZ, aangevuld met een aantal leden van de GWZ, werd door de gemeentearchivaris een oproep in de plaatselijke pers gedaan om ook vrijwilligers te vragen behulpzaam te zijn bij het ontcijferen van de oude akten.

Op deze oproep reageerden zevenentwintig personen, waaronder zeven leden van de GWZ. Na enige instructie- en toelichtingsavonden werd op maandag 31 oktober 1994 gestart met de eerste drie vrijwilligers op het gemeentearchief. In een ploeg van telkens drie vrijwilligers worden bijvoorbeeld van de oude notariële akten uit de periode tussen de zestiende en achttiende eeuw notities gemaakt. Dit zijn de datum van de akte, de naam van de notaris, de soort akte, de comparanten, de overige belanghebbenden en een verkorte beschrijving van het onderwerp.

Naast deze speciale werkzaamheden wordt ook periodiek gewerkt aan het klapperen van de geboorte-, huwlijks- en overlijdensregisters van de gemeenten 'Soetermeer en Zegwaert'.

Dat dit alles geen eenvoudige taak is, spreekt voor zich als u wel eens een stuk in oud handschrift hebt gezien. Gelukkig heeft een aantal leden van de GWZ in het verleden een cursus paleografie gevolgd, evenals een aantal van de vrijwilligers, zodat het overschrijven van de gegevens toch redelijk vlot kan verlopen. Zelfs twee van de GWZ-vrijwilligers kunnen -dankzij hun gevorderde kennis van het oude schrift- de gemeentearchivaris behulpzaam zijn bij het controleren van de overgeschreven gegevens voordat zij worden verwerkt in het computerbestand dat hiervoor door de GWZ is opgezet.

De verwachting is dat, ondanks dat het geen aangenomen werk is en deze taak verschillende jaren zal gaan duren, de eerste gegevens binnen één à anderhalf jaar toch kunnen worden gepubliceerd.

Cees Klein.

PRIJSVRAAG

In het kader van het Nationaal Museumweekend van 22 en 23 april j.l. heeft Museum 't Oude Huis, samen met de Rabobank, een prijsvraag uitgeschreven voor jongeren van 8 tot en met 14 jaar. Om voor mooie prijzen in aanmerking te komen, moesten zij de vraag beantwoorden : "Wie was Anne Frank?" en ook een gedichtje, een verhaaltje of een tekening maken over "oorlog en bevrijding".

Marloes Broerse, 12 jaar oud, antwoordde op de vraag wie Anne Frank was : "Anne Frank was een meisje dat in de 2e wereldoorlog een dagboek bijhield waardoor ze bekend is geworden". Naar aanleiding hiervan schreef Marloes het volgende gedicht:

LIEF DAGBOEK

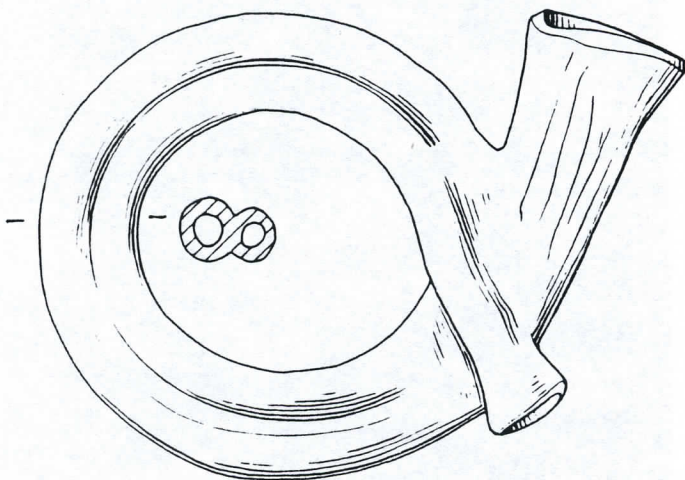
Hoelang gaat dit nog duren ?
Hoeveel dagen, hoeveel uren.
Ga ik dood, of blijf ik leven ?
Als ik eraan denk, gaan m'n handen al beven.
Waarom nou ik, waarom niet jij ?
Waarom ben ik verdrietig en jij blij ?
Waarom doen mensen aan oorlog mee ?
Als ze winnen, zijn ze dan pas tevree ?
Maar, waarom zou je dan tevreden zijn ?
Er zijn alleen maar doden, en het doet enkel pijn.
Mensen die dit doen hebben geen gevoel,
Ze hebben enkel en alleen één doel
Doden, wurgen, slaan en moord,
en daarmee gaan ze pas akkoord.
Soms denk ik, waar doe ik het voor ?
Ooit hebben de Duitsers ons toch wel door.
Soms, als we het kleinste geruchtje horen,
grijp ik naar m'n vader en doe m'n vingers in mijn oren.
Ik wacht en wacht, maar waarop weet ik niet,
misschien wel op de Duitsers, misschien wel op verdriet.
We weten dat ooit deze oorlog zal overgaan,
maar we moeten dan wel om het graf van de doden staan.

De Hoorn des overvloeds

Inleiding

Bij de opgravingen die de AWZ verricht, komen soms erg leuke dingen tevoorschijn. In een vorig artikel berichtte ik u al over een spreuwepot, deze keer betreft het artikel een fragment van een aardewerken instrument. Het is een fragment van een hoorn. De scherf is gevonden bij opgraving Reguliersdam. Er zijn bij verschillende opgravingen in Europa al gelijksoortige hoorns gevonden.

Beschrijving

Het instrument is gemaakt van pijpenaarde. De hoorn is eigenlijk niet veel meer dan een lange pijp, waaraan een mondstuk en een verwijde uitgang zijn gemaakt. De pijp is daarna drie maal opgekruld en gebakken. Hij lijkt enigszins op een posthoorn. De ronding heeft geen nadelig effect op het geluid, maar het maakt het voorwerp een stuk beter handelbaar. Bij het kleine fragment dat bij de opgraving Reguliersdam is gevonden, is toevallig het mondstuk aanwezig. Op de bijgevoegde afbeelding is een exemplaar te zien, dat is gevonden in Keulen. Het voorwerp op de afbeelding heeft in werkelijkheid een diameter van twaalf en een halve centimeter. De hoorn, waarvan wij een fragment hebben gevonden, moet minstens twee maal zo groot zijn geweest.

Datering

Waarschijnlijk zijn de reeds bekende parallellen vervaardigd in Aken, Langerwehe en wellicht in Keulen. Die hoorns dateren volgens de auteurs van 'Rotterdam Papers VI' uit de zestiende of zeventiende eeuw. De spreiding van de instrumenten is groot. Ze komen voor van Engeland tot voormalig Oost-Duitsland, van Frankrijk tot Scandinavië.

Marco Mosselman (A.W.Z.)

Literatuur:

John Hurst, David S. Neal, H.J.E. van Beuningen,
Rotterdam Papers VI,
Pottery produced and traded in north-west Europe 1350-1650.

De fotograaf M.J.A. van Leeuwen maakte omstreeks 1910 deze foto van de Dorpsstraat. Links, met de lantaarn, staat het pand waarin thans Perizonius is gevestigd, daarnaast bakkerij Pieterse. Rechts, in het huis met het balkon, is onlangs restaurant D & D gevestigd. Geheel rechts, achter de boom, staat de Nicolaaskerk.

Fabrieksmerken op aardewerk, afkomstig van de opgraving Reguliersdam

Inleiding

De AWZ vindt in de bovenste lagen van een opgraving vaak aardewerk dat dateert uit de achttiende of negentiende eeuw. Helaas werd er tot voor kort in archeologische literatuur weinig aandacht besteed aan vondstcomplexen uit deze periode. Tegenwoordig zijn er echter toch enkele publikaties, waarin belang wordt gehecht aan vondsten uit deze nieuwere periode. Onder deze voorwerpen valt ook aardewerk uit de Regout fabrieken.

Geschiedenis van het nieuwe aardewerk

Doordat in de achttiende eeuw, in Engeland, een nieuwe aardewerksoort ontwikkeld was, brak een nieuw tijdperk aan. In tegenstelling tot het traditionele aardewerk, dat handmatig gemaakt werd, werd de nieuwe aardewerksoort fabrieksmatig vervaardigd. Hierdoor wordt het door sommigen 'industriële ceramiek' genoemd.

In de Nederlanden werd deze aardewerksoort niet met succes gemaakt. Petrus Regout importeerde daarom veel ceramiek. In 1834 startte hij zelf een fabriek in Maastricht. Eerst maakte hij glas en kristal. Vanaf 1836 begon hij ook met het maken van industrieel aardewerk. Deze fabriek staat onder verschillende namen bekend, zoals: 'P. Regout', 'P. Regout & Co.', 'N.V. Sphinx-ceramique' en 'N.V. Koninklijke Sphinx'.

De merken van de Regout fabrieken

De fabriek gebruikte vele, verschillende merken. Zo bestaan er ovale merken met de naam Petrus Regout. De meeste stempels echter dragen een liggende leeuw of (sinds 1879) een sphinx.

Het gemerkte aardewerk uit de Regout-fabrieken is zeer nauwkeurig te dateren, doordat sommige merkstempels elk jaar aangepast werden. Er werden drie methoden gebruikt om een datering aan te geven, te weten:

- 1) Door het jaartal direct op het voorwerp te zetten.
- 2) Door de turfmethode. Hierbij werd het decennium in een gewone letter aangegeven en de afzonderlijke jaren werden van 1 t/m 9 geturfd.

3) Door de breukmethode. Bij deze methode werd er in de omlijsting van het merk een breuk aangebracht. Afhankelijk van de positie van deze breuk ten opzichte van de letters, kan het stempel gedateerd worden.

De vondsten

Vijf vondsten uit de opgraving Reguliersdam zijn dateerbaar. Het eerste fragment door middel van de turfmethode. Het draagt het cijfer acht, gevolgd door een drietal streepjes. Dit moet gelezen worden als 1883, namelijk het achtste decennium (van de vorige eeuw) plus drie jaren.

Het tweede stempel is dateerbaar met behulp van de breukmethode. De breuk bevindt zich boven de letter 'R' van de naam Regout. Dit wil zeggen dat het voorwerp uit 1886 dateerde.

Een derde stempel is niet nauwkeurig dateerbaar. Waarschijnlijk dateert het van voor 1870, maar zeker is dit niet.

Verder is er een scherf gevonden, van een voorwerp dat gemaakt is bij de 'Société Céramique'. Dit merk is dateerbaar tussen 1865 en 1870.

Tenslotte is er een blindmerk gevonden van P. Regout. Dit is een reliëfmerk, dat in het aardewerk gedrukt was. Dit merk is waarschijnlijk tussen 1850 en 1880 in gebruik geweest.

Conclusie

Verwacht wordt dat er in de toekomst (landelijk) steeds meer aandacht besteed zal worden aan archeologie van de 'nieuwe' tijd. Datering aan de hand van fabrieksmerken is een nauwkeurige methode. Naast de datering van pijpekoppen kan deze een belangrijke rol gaan spelen bij de datering van relatief nieuwe vondstcomplexen, zoals gedeeltes van de opgraving 'Reguliersdam'. Daarnaast is het een verrijking van de archeologie, omdat het, het beeld dat wij van de geschiedenis van de mens hebben, aanvult.

M. Mosselman (AWZ)

Literatuur:

A. Polling, Maastrichtse ceramiek.

J. Thijssen, Industriële ceramiek in Schans op de grens.

SPREKEND VERLEDEN

In gesprek met Jan Clement

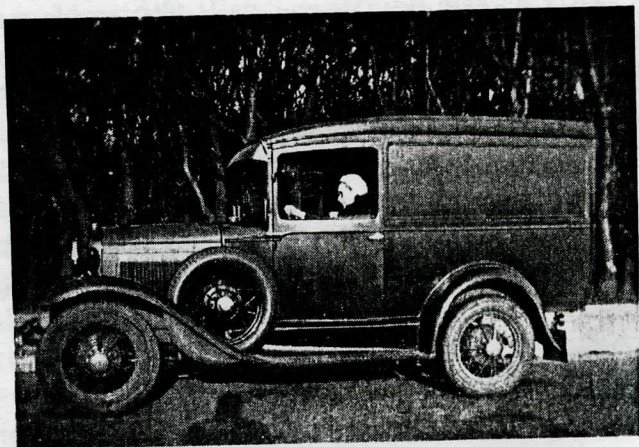
Een geboren Zoetermeerder is Jan Clement niet. Toen hij in 1928 in Zoetermeer kwam, was hij 24 jaar oud. Hij is geboren 25 mei 1904 en is nu dus 91 jaar oud.

Zijn jonge jaren bracht hij door in Nieuw Vennep in de Haarlemmermeer. Toen hij van de lagere school afkwam, moest hij meteen op het land werken. In de zomer van 's morgens vijf uur tot 's avonds zes uur. Met anderhalf uur schaftijd is dat elfeneenhalf uur per dag en dat zes dagen in de week, voor één gulden per dag.

Tot zijn negentiende jaar deed hij boerenwerk. Daarna ging hij in de zomer werken in Hillegom bij de bollenkwekers en in de winter bij bloemisten in de kassen in Aalsmeer.

Jan leert auto rijden

In die tijd waren er nog niet veel auto's. Een enkele keer zag je omstreeks 1925 een T-Ford op de weg verschijnen. Het leek Jan ideaal om auto te rijden, maar waar leer je dat als bijna niemand een auto heeft ?

1933; de vrouw van de heer Clement, Geertje Roos, mocht even achter het stuur

Totdat hij in de krant een advertentie las voor rijlessen in Rotterdam. Zijn werktijden waren korter dan bij de boer en zo kon ondernemende Jan 's avonds met de trein naar Leiden, vandaar naar Schiedam en met de tram naar de Schiedamseweg in Rotterdam. In twee maanden haalde hij zijn rijbewijs op de Coolsingel.

Was dat reizen niet erg duur ? "Jazeker, maar ik had gespaard, ik was zuinig."

Wonen en werken in Zoetermeer

Maar nu over Zoetermeer, hoe kwam hij daar terecht ?

In april 1928 stond er een advertentie in het Gereformeerd Jongelingsblad, waarbij een chauffeur werd gevraagd bij een boterhandel in Zoetermeer. Jan had wel eens van Nutricia-Zoetermeer gehoord, maar hij wist helemaal niet waar Zoetermeer ergens lag. Hij zocht het op de kaart op, hij solliciteerde en werd aangenomen. De eerste twee weken zou hij achttien gulden verdienen en daarna, als het van beide kanten goed beviel, twintig gulden per week.

"De firma A. van der Spek en Zoon was toen nog niet zo omvangrijk als nu. Wij werkten met ons drieën: Jaap Havenaar deed de groothandel in de stad, Piet van Duijn deed het werk in de zaak, boter inpakken met de hand en eieren sorteren en ik kwam in de plaats van Bram van der Wilt, die een eigen zaakje begon in Nijmegen. Verder reden Arie en Johan, zoons van Van der Spek, de kleinhandel. En Cor van der Spek regelde alle zaken per telefoon op kantoor met Bertus Krol, de boekhouder.

's Maandags om tien uur was ik aan de zaak. Krol ging met mij mee om een kosthuis te zoeken. Nou, dat viel niet mee. Er waren wel mensen die graag een kostganger hadden, maar alles was vol. Dat kwam, omdat in die tijd de waterleiding werd aangelegd in Zoetermeer. Veel mensen uit het hele land werkten daaraan en die waren in de kost over het hele dorp verspreid. Maar na veel moeite lukte het bij vrouw Bastiaanse.

Even terzijde : ik zei : "vrouw Bastiaanse". In die tijd was er verschil in stand voor wat betreft de aanspreektitel voor vrouwen. In de werkende stand was dat "vrouw", in de middenstand en bij boeren "juffrouw" en bij de hogere stand, de notaris, de dokter, de dominee en de hoofdonderwijzer was dat "mevrouw".

Vrouw Bastiaanse woonde in het gemeentehuis. Dat stond toen op de plaats in de Dorpsstraat waar nu Albert Heijn gevestigd is. Ze moest dat gebouw schoonhouden en voor de koffie zorgen voor het gemeentepersoneel. Ze had al twee mannen in de kost en dan moest ik daar voorlopig maar bij. We sliepen met z'n drieën boven de kantoren, onder de overkapping. Het was allemaal zo vreemd voor mij. Weg uit mijn ouderlijk huis en in een heel andere omgeving. De wegen waren hier kronkelig, ze liepen niet recht. In de Haarlemmermeer had je kaarsrechte wegen, ook in de dorpen, en die liepen allemaal van noord naar zuid en van oost naar west. En hier in de Dorpsstraat zeer oude huizen, met overal heel kleine steegjes links en rechts van de straat. Je had ze eerst niet eens in de gaten, maar pas later ontdekte je ze en dan dacht je: "wonen daar óók nog mensen?" Enkele maanden later kwam ik ook in zo'n achteraf-huis in de kost, bij de familie Pellander. Oude mensen. Ze hadden nog twee kostgangers, dus we waren ook daar met z'n drieën.

Wat het werk betreft. Het eerste wat ik bij Van der Spek moest doen, was eieren tikken. De eieren zachtjes tegen elkaar tikken, dan kun je horen of er mogelijk een barst in zit. Als ze heel zijn, gaan ze de put met kalkwater in een de kneusjes gaan naar de banketbakker. De eieren werden geconserveerd voor de winter. Het waren betonnen putten, half onder en half boven de grond. Het was precies op de plaats waar nu Geervliets hoortoestellen en een kapsalon gevestigd zijn. In de zomer leggen de kippen veel eieren en dan zijn ze goedkoop. Als het kouder wordt zijn er weinig en worden ze duurder. Daarom kochten de bakkers op contract voor een bepaalde prijs als de eieren goedkoop waren, om dan in de winter 'kalkeieren' te gebruiken, die verhoogd waren met de kosten van het conserveren. Tegenwoordig is dat anders. Nu zijn de kippen het hele jaar aan de leg en heeft men er een soort eierenfabriek van gemaakt.

Verder gingen we tweemaal per week naar Brinkers, want die hadden een mengmachine om margarine te vermengen met roomboter. Wettelijk was dat vastgesteld op een verhouding 85 % margarine en 15 % roomboter en dat moest "melange" heten. Die werd veel verkocht in Keulse potten van vijf en tien kilo, met respectievelijk één en twee gulden statiegeld voor de pot. Dan mengden wij ook nog margarine met 3 % roomboter. Dat moest de naam "margarine" dragen, maar wij verkochten ze aan particuliere

klanten als extra fijne margarine, om zo klanten te winnen door de smaak."

Zoetermeer als handelscentrum

"Wat mij in Zoetermeer bijzonder opviel was, dat er hard gewerkt werd en dat velen initiatieven ontplooiden om zelf een zaakje te beginnen. En soms groeide dat uit tot grotere zaken en bedrijven. Bij één zo'n zaak was ik terechtgekomen, namelijk bij A. van der Spek in de Dorpsstraat. Ook daar was men in het klein begonnen en daarna werd het groter en groter. Ze waren als arbeiders begonnen met eigen initiatief en zo hadden ze zich opgewerkt tot 'kleine zakenman'. En dat gebeurde niet alleen in de zuivel met zijn vele boterboeren, maar met allerlei artikelen die de mens nodig had voor het dagelijkse leven. Kleine en grote winkels, die waren er veel in dat kleine Zoetermeer met nog geen vijfduizend inwoners. Het bruiste hier van energie en werklust, zo ontdekte ik."

(N.B. Wie hier meer over wil weten, wordt verwezen naar het hoofdstuk 'Onderweg met boter, kaas en eieren Van der Spek en Noordam' door Ton Vermeulen in het boek *Gebundeld Verleden* - De Man).

"Zoetermeer ligt tussen vijf grote steden en daar werd handig op ingehaakt. Op elk gebied: bodediensten over de weg, beurtschippers over het water, veehandelaren naar de steden en ga zo maar door. Vee werd te voet weggebracht in de nacht. Een centrum van handel was Zoetermeer voor de steden en dorpen eromheen. Ik heb het hier dan over Zoetermeer van vóór de oorlog. Ik heb zelf ook ondervonden dat alle vooruitgang niet vanzelf is gekomen. Wij maakten lange dagen. Als vertegenwoordiger voor de verkoop aan melkwinkels, banketbakkers, hotels en restaurants in de stad, kon je de tijd die je werkte moeilijk afmeten. 's Morgens om acht uur beginnen en dan 's avonds tot een uur of zeven, acht, of soms wel tot negen uur, dat was wel zestig, zeventig uur per week. Vóór de oorlog was dat zonder recht op betaling van overuren en ook zonder recht op vakantie. In de jaren 1937 tot 1940 kreeg ik met veel moeite wel eens twee of drie dagen per jaar vrij. Dan moest je wel zorgen dat je collega niet te veel werk voor je moest doen. Want een vervanger was er niet bij."

De lonen waren vóór de oorlog laag en er was veel werkloosheid. Het leven was wel goedkoper, maar een vetpot was het -ook als je een baan had- niet. Bij toen vergeleken leven we nu in weelde, vindt Jan.

"Zoals gezegd : 's morgens moest ik om acht uur beginnen, maar op Donderdag om zes uur. Dan moest ik de schuit van Jaap van Beek leegrijden. Van de Friese zuivelfabrieken kwamen vaten boter van vijftig kilo via Amsterdam in Zoetermeer bij de Leidsewallen aan. Die moest ik dan vóór acht uur leegrijden naar ons pakhuis.

We zijn getrouwd op donderdag 28 maart 1935 en 's morgens kon ik dus de schuit nog net even leegrijden voor wij naar het gemeentehuis moesten. Dat heb ik zo gedaan en de rest van de dag had ik vrij. Wel moest ik de andere morgen om acht uur weer beginnen !"

De oorlog

Over Jan Clements ervaringen in de oorlog nog het volgende :

"De auto's, daar mochten we nog lang mee rijden van de bezetter, omdat we levensmiddelen vervoerden. We hadden een 'Ausweis' voor de Sperrgebieden Scheveningen en Clingendaal. Auto's zag je bijna niet meer op straat, behalve de Duitse legerwagens. Toch hebben wij pas de laatste negen maanden niet meer kunnen rijden. Toen werden ook onze auto's gevorderd. We reden die jaren al met gasflessen bovenop de wagen en één wagen werd gestookt met antraciet en één met turf. Wat er toen nog over was aan boter en margarine, kaas en eieren heeft boer Jan Kalisvaart, met de boerenwagen met twee paarden ervoor, één maal per week naar ons depot aan de Amsterdamse Veerkade gebracht. Vandaar reden we op de fiets met houten banden de doosjes naar de klanten, die er dan nog woonden in de troosteloze, kale en armoedig uitziende stad Den Haag."

Op een keer in de Hongerwinter (1944-1945) had Jan in Den Haag pech met de auto. Hij kon de wagen niet meer op gang krijgen.

"Het was toen overal verduisterd en pikdonker en na acht uur mocht ik ook niet meer op straat. Maar ik wilde naar huis en heb het gewaagd om te lopen, helemaal alleen. Behalve Duitsers was er niemand meer op straat. Na twaalf kilometer lopen kon ik een groep Duitsers op fietsen niet meer ontwijken. Ik had al eerder troepjes soldaten horen rijden, maar dan was ik gauw in een bosje gekropen, dan zagen ze me niet. Maar toen

was ik op een plek waar ik me niet meer kon verbergen. Maar het viel mee. De laatste twee kilometer mocht ik achterop de fiets van een van hen meerijden en zo brachten ze me thuis."

Werk voor de gemeenschap

In zijn vrije tijd heeft Jan veel kerkeraadswerk gedaan. Later -hij was toen al 70 jaar- is hij lid geworden van de P.C.O.B., de Protestants Christelijke Ouderenbond. Er was niet zo veel belangstelling en hij werd al spoedig bestuurslid en hij is zelfs vijf jaar voorzitter geweest. De heer Fischer was voorzitter van de Katholieke Ouderenbond en samen met hem heeft hij onder andere het 'bankenplan' kunnen uitvoeren. Overal in de stad werden banken geplaatst, waar oudere mensen lekker kunnen zitten uitrusten.

J. de Man en P.G. Roos

HOEVE MEERZIGT

De respectieve eigenaren sinds 1640

In 1640 werd Hoeve Meerzigt gebouwd als boerderij (= hofstede). De Driemanspolder was toen nog niet drooggemaakt, pas in 1668 werd vergunning tot droogmaking verleend. De bijbehorende grond zal daardoor wel behoorlijk drassig zijn geweest, waarschijnlijk waren de toenmalige bewoners wel meer visser dan boer.

In 1677 werd de boerderij gekocht door de Delftse regent **Jacob Thierens**. Deze liet voor de boerderij een landhuis bouwen. Bovenin de voor-gevel is met Romeinse cijfers het jaartal 1677 nog altijd te zien.

Het bouwen van landhuizen langs gebaande wegen, en liefst niet al te ver van een stad, was in die tijd een veel voorkomende bezigheid van mensen die in 'goede doen' waren gekomen. Te vergelijken met het tweede huis in onze tijd in een rustig, bosrijk gebied of in de omgeving van een strand! Jacob Thierens heeft echter niet lang plezier van zijn bezit gehad, in 1678 overleed hij.

Het bezit kwam toen in handen van zijn broer, **Hendrik Thierens**. Deze was advocaat voor de Hove van Holland en tevens burgemeester van Naarden. Toen Hendrik in 1693 overleed, erfde zijn dochter **Margaretha de Hoeve**; zij was getrouwd met Johan van den Bosch. Hun dochter, **Henriëtte van den Bosch**, was de laatste telg uit het geslacht Thierens. In 1728 werd de Rotterdamse familie **Van Teijlingen** eigenaar van Meerzigt, dit was tevens de laatste regent.

Hoe ontstond de naam 'Meerzigt' ?

De naam Meerzigt is waarschijnlijk afgeleid van het prachtige uitzicht dat men had vanuit de zogenaamde 'herenkamers' op de bovenverdieping over de toen nog niet drooggemaakte plas Buitenweg. De kamers op de begane grond waren namelijk bestemd als bergplaats voor goederen en als dienstvertrekken voor het personeel.

Overige eigenaren

In 1740 werd Meerzigt gekocht door de pachter van de hofstede, **Gerrit Machiel Kok**. Deze verkocht een gedeelte van het land aan **Pieter Bos**. Vervolgens werd **Teunis van den Bos** in 1789 eigenaar.

In 1824 kwam de Hoeve in bezit van een nog altijd bekende Zoetermeerse naam **Nicolaas Boonekamp**. Deze familie bleef eigenaar tot 1947.

In dat jaar werd de boerderij gekocht door **Henricus Groenewegen**. Deze familie bleef eigenaar tot 1972.

Het bedrijf anno 1824

Het bedrijf van Nicolaas (Klaas) Boonekamp was totaal 26 ha, 19 ha bouwland en 7 ha grasland. Het was een gemengd bedrijf met melk- en mestvee. Het bouwplan was in die tijd uiteraard zeer eenvoudig, o. a. koolzaad, tarwe, erwten of bonen, haver en/of gerst. Omdat er geen kunstmest bestond en om de grond toch in goede conditie te houden, werden de percelen om de zoveel jaren zogenaamd 'gebraakt'. De percelen functioneerden ongeveer vijf jaar met bovengenoemde gewassen, daarna kreeg een aantal percelen een jaar rust, b. v. bij 19 ha ieder jaar 4 ha. Deze percelen werden gedurende voorjaar en zomermaanden enkele

malen geploegd en geëgd, het onkruid werd door deze werkwijze vrijwel vernietigd en de structuur werd flink verbeterd.

In die tijd was er een gezegde '*de ploeger moest bij het werk op de braak een paar nieuwe werkschoenen verslijten*', een teken dat er op de braak goed was gewerkt ! Weliswaar miste men daardoor ieder jaar de opbrengst van 4 ha, maar een andere methode om de grond in conditie en produktief te houden was er niet ! In de nazomer werd op de percelen, die gebrakt waren, stalmest gebracht (vandaar gemengde bedrijven) en in september werd koolzaad gezaaid. In de huidige tijd, met veel hogere kosten, zou genoemde werkwijze ondenkbaar zijn.

De Landbouw moderniseert; de zaaimachine doet haar intree

In 1912 nam **Kees Boonekamp** het bedrijf over van zijn vader. Hij boerde tot 1937. Tijdens zijn werkzame periode kwamen in de Landbouw veel veranderingen tot stand. Door de komst van de kunstmest kon het 'braken' achterwege blijven. Ook de gewassenkeuze veranderde, o. a. meer vlinderbloemige gewassen, zoals erwten, bonen en vlas met als ondervrucht rode klaver of lucerne. Deze laatste gewassen werden soms in de zomer als groenvoer aan de paarden gevoerd, het zogenaamde 'grazen', dit vanuit een bak en in de winter als hooi op de stal. Het zaaien van de gewassen met de hand werd vervangen door het zaaien op rijen met een machine. Kees Boonekamp kocht daartoe in 1915 als eerste een zaaimachine. De kwaliteit van deze machine moet wel zeer goed geweest zijn, want de opvolger van Kees heeft er na 1937 ook nog mee gezaaid.

Onkruidbestrijding grotendeels machinaal

Ook de onkruidbestrijding kon door het op rijen zaaien beter en sneller geschieden, men kon nu met een machine tussen de rijen schoffelen, het in de rijen staande onkruid moest alsnog met de hand worden verwijderd.

Toen ook al 'gastarbeiders'

Veel van dit handwerk werd in Zoetermeer en omgeving gedaan door plaatselijke arbeidskrachten, aangevuld met mensen uit Noord-Brabant, bekend als 'Brabers'. 's Maandagsmorgens gingen deze mensen in lange colonnes van huis, de jongeren vaak op racefietsen, de ouderen wat bezadigder, naar hun werkgever. Het aantal per werkgever varieerde al naar

de bedrijfsgrootte, b.v. twee tot vijf of meer. Men maakte lange werkdagen, van 's morgens vijf tot 's avonds acht uur. Zij kookten meestal hun eigen potje, sliepen bij de werkgever in de schuur en vertrokken 's zaterdagsmorgens zoals zij gekomen waren.

Deze werkperiode liep van plm. mei tot na de oogst. Na 1945 is deze werkwijze in onbruik geraakt.

Geen opvolger in de Boonekamp-familie

Omdat het echtpaar Kees Boonekamp geen kinderen had, kon **Hein Groenewegen** in 1937 pachter van de hofstede worden en in 1947 eigenaar. Hij boerde tot 1968, toen nam zoon **Jan Groenewegen** het bedrijf over van vader Hein.

Gemeente Zoetermeer koopt in 1972 het bedrijf aan

In 1972 werd het bedrijf echter door de Gemeente Zoetermeer aangekocht. Jan kon nog doorgaan met boeren tot 1976.

Na 1945 de Landbouw in een stroomversnelling

Zoals vrijwel in alle bedrijfstakken na 1945 kwam ook de Landbouw in een stroomversnelling terecht. Voor de Landbouw was dat steeds minder arbeidskrachten en meer machines, hogere opbrengsten en andere gewassen, o.a. meer aardappelen en suikerbieten. De opbrengsten werden soms zelfs verdubbeld, b.v. wintertarwe van 3000 naar 6000 kg/ha, aardappelen van 25000 naar 35000 kg/ha, suikerbieten van 35000 naar 45000 kg/ha. De melkgift per koe steeg van 3000 naar 5000 kg. Men bedenke dat nu in 1995 de opbrengsten nog aanzienlijk hoger zijn, terwijl het aantal arbeidskrachten is teruggebracht tot minimaal één man per bedrijf en dit is meestal de boer zelf, het aantal machines is verveelvoudigd. Dit trouwens ook voor de te maken kosten !

Elektriciteit en waterleiding

Verbeteringen in die periode waren vooral het aansluiten op elektriciteit en waterleiding in 1951 en 1964. Inmiddels waren de gebouwen er rond 1962 niet beter op geworden.

Het landhuis raakt in verval

Vooral het voormalige landhuis raakte geheel in verval. Er werd weliswaar een restauratieplan opgesteld, maar dat kwam niet van de grond. Speciaal de rieten daken kostten handenvol geld. Vóór 1940 kwam de rietdekker twee maal per jaar de daken repareren. Na een zware storm was er echter altijd weer veel schade. Hoe mooi en landelijk een rieten dak ook mag zijn, voor een boerderij is het in deze tijd te duur ! Een niet te onderschatten probleem was ook het brandgevaar. Vooral toen het graan en de erwten op de boerderij vanuit bergen of schuur werden gedorst en de dorsmachine werd aangedreven door een stoommachine, een zogenaamde locomobiel, was het voortdurend oppassen voor overvliegende vonken met alle gevolgen vandien. Toen de daken door de vele lekkages steeds slechter werden, werd ook het algehele verval steeds groter. Tenslotte was het oude landhuis niet meer dan een bouwval.

Hoeve Meerzigt onder Monumentenzorg

Het Historisch Genootschap Oud Soetermeer besloot toen Monumentenzorg aandacht te vragen voor "Hoeve Meerzigt". Na onderzoek luidde het advies: de hoeve aankopen door de Gemeente Zoetermeer. In 1976 was er een restauratieplan opgesteld door architect P. van der Starre te Leiderdorp. Na diverse malen aandringen begon 11 augustus 1977 de restauratie. En het resultaat mag er zijn ! Hiermee is een van de oudste monumenten van Zoetermeer voor het nageslacht bewaard gebleven !

Ing. A.J. Krijgsman

OPEN MONUMENTENDAG

Op zaterdag 9 september a.s. wordt weer een Open Monumentendag gehouden. De organisatie in Zoetermeer is in handen van de Gemeente Zoetermeer, afdeling Cultuur en Onderwijs, van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer en van het Historisch Museum 't Oude Huis. Het thema dit jaar is "de trap". Onder het motto "klimmen en klauteren" zijn tal van monumenten voor het publiek te bezichtigen. Nieuw zijn de deelname van het voormalige bedrijfspannend van Hardglas aan de Bijdorplaan en de Adventskerk aan de Julianalaan.

Op deze dag zal tevens het laatste deel in de reeks *Historische Straten in Zoetermeer* worden gepresenteerd. Het boekje behandelt de Stationsstraat, de Molenstraat en de Vondelstraat. De presentatie zal naar alle waarschijnlijkheid in de Molen gebeuren. Details zullen te zijner tijd in de plaatselijke pers worden bekendgemaakt.

Evenals vorige jaren zal het Historisch Genootschap binnenkort weer een beroep doen op zijn leden en anderen om die dag als suppoost het publiek te woord te staan. Bijvoorbeeld in de kram in de Dorpsstraat.

A.A. Collenteur

Kopij voor het september-nummer s.v.p. uiterlijk 5 augustus inleveren :

Dublinstraat 253, 2713 HT ZOETERMEER

Het avontuur begint bij Dump van Herwijnen

Voor alles wat met avontuur te maken heeft
moet je bij Van Herwijnen zijn.
Dus kom naar de Dorpsstraat 66
voor een complete uitrusting!
Zowel voor jouw actieve hobby
of jouw actieve vakantie!

Een compleet assortiment

Aantrekkelijk geprijsd

Ook voor campingsport,
messen, overlevingssets...

tenten
dartsport
klimsport
schietsport
vrijtijdsleding
kampeerartikelen
camping-gaz dealer
berg/wandelschoenen

dump
van Herwijnen
SINDS 1891

Dorpsstraat 66 Zoetermeer Telefoon 079 - 163551

da **RODENBURG**

Dorpsstraat 86a . Zoetermeer . 079 - 16 31 16

UW ADRES VOOR ADVIES EN SERVICE

**DE ZAAK MET EEN UITGEBREIDE HOMEOPATHIE
AFDELING , MET VITAMINEN EN
GEZONDHEIDSPREPARATEN**

**TEVENS IS ER EEN UITGEBREIDE
PARFUMERIE AFDELING**

KOOT

**OUD PAPIER LOMPEN
EN METALEN
AFZET CONTAINERS
BESCHIKBAAR**

**VLAMINGSTRAAT 30
2713 RS ZOETERMEER**

TEL. 079 - 164196